

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/2/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314207604
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Beniačová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5314207604.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a členiek senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Táne Rapčanovej, v spore žalobkyne: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, H., proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 8C/172/2014-163 z 15. júla 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým), vydaným v prejednávanej veci, vo výroku I. okresný súd zrušil tam špecifikovaný rozhodcovský rozsudok z 24.06.2014 z dôvodu neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 17.06.2011 a z dôvodu rozhodnutia rozhodcovského súdu v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov. Vo výroku II. rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania na súde prvej i druhej inštancie, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku v rozsahu 100%. Okresný súd pri prejednaní veci vychádzal zo záverov uznesenia Krajského súdu v Žiline z 21.02.2020, č.k. 6Co/315/2018-142, ktorým bol jeho v poradí prvý rozsudok, vydaný v prejednávanej veci, zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Odvolací súd uložil okresnému súdu, aby si zabezpečil dostatočný skutkový podklad pre posúdenie ne/platnosti rozhodcovskej zmluvy, na ktorý následne aplikuje aktuálny právny predpis zák.č. 335/2014 Z.z.. V prípade, že dospeje k rovnakým záverom o neplatnosti rozhodcovského rozsudku, vyprecizuje výrok rozhodnutia o dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku.

2. Okresný súd vec opätovne prejednal, ustálil skutkový stav a vec právne posúdil podľa ust. zák.č. 335/2014 Z.z., ustanovení Občianskeho zákonníka, upravujúcich spotrebiteľské zmluvy a ust. zák.č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorých znenia sú citované v bode 9 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Poukazujúc na závery odvolacieho súdu v jeho zrušujúcom uznesení zdôraznil, že žalobkyňa mala status spotrebiteľky vo vzťahoch medzi stranami sporu a preto s ňou konal ako so spotrebiteľkou, ktorá v čase uzavretia zmluvy o úvere, vrátane zmluvy rozhodcovskej, vystupovala v postavení fyzickej osoby, ktorá nevykonávala obchodnú činnosť a nebola samostatne zárobkovo činnou osobou. Rozhodcovská zmluva, ktorú žalobkyňa uzatvorila, je na samostatnej listine, avšak bola žalobkyňi predkladaná pri podpise zmluvy o úvere bez bližšieho oboznamovania. Žalovaný netvrdil, že by dôsledky uzavretia rozhodcovskej zmluvy žalobkyňi osobitne vysvetľoval. Žalobkyňa nevedela posúdiť stav svojich možností, ovplyvniť obsah zmluvy, zväžiť dôsledky jej podpisu, najmä za stavu, keď ako v konaní uviedla, v čase podpisu zmluvy bola nezamestnanou, na materskej a následne

rodičovskej dovolenke. Informácie, týkajúce sa rozhodcovského konania, sú navyše podľa okresného súdu značne zavádzajúce, navodzujúce dojem, akoby konanie pred rozhodcovským súdom bolo totožné s konaním na všeobecnom súde, zámerne je navodzovaný dojem výhodnosti podpisu rozhodcovskej zmluvy. Keďže rozhodcovská zmluva bola žalobkyňou podpísaná v rovnaký deň ako zmluva o úvere, teda nie v čase vyššej bdelosti po vzniku sporu, ale už na samotnom začiatku vzniku zmluvného vzťahu, kedy jej žalobkyňa nemusela prikladať väčší význam, pretože jej vôľa bez pochyb smerovala primárne k uzavretiu zmluvy úverovej, nepovažoval okresný súd ani za rozhodujúce právo dlžníka od rozhodcovskej zmluvy odstúpiť, a to dokonca aj bez uvedenia dôvodu. Žalobkyňa ako bežný spotrebiteľ sa nemohla jednoznačne domnievať, že odstúpenie od rozhodcovskej zmluvy nemá vplyv aj na platnosť zmluvy o úvere. Okrem toho, dojednaná rozhodcovská zmluva mala založiť legitimitu pre exekučný titul a znemožňuje voľbu žalobkyne ako spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom, ak by v konaní vystupovala na strane žalovaného. Už túto skutočnosť považoval okresný súd za neprijateľnú podmienku dojednanú v neprospech žalobkyne. Následne tak rozhodcovskú doložku obsiahnutú v rozhodcovskej zmluve označil za neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenie bolo do neho zapracované už pred uzavretím úverovej zmluvy. Takáto podmienka je od počiatku v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatnou a rozhodcovské konanie a rozhodcovský rozsudok nemali legitímny podklad. Keďže odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukázal na to, že sa okresný súd nezaoberal druhým dôvodom neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, teda, či rozhodcovský súd porušil všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, okresný súd podrobil úverovú zmluvu preskúmaniu v zmysle ust. zák.č. 129/2010 Z.z., účinného ku dňu uzavretia zmluvy a dospel k záveru, že táto neobsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. f), j), k) a preto sa na základe nej poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, kedy dlžníkovi vzniká povinnosť vrátiť veriteľovi sumu poskytnutého úveru bez úrokov a poplatkov. Zmluva neobsahuje údaj o trvaní zmluvného vzťahu, o termíne konečnej splatnosti úveru, o ročnej percentuálnej miere nákladov. V týchto súvislostiach zároveň považoval okresný súd za potrebné poukázať na to, že v rozhodcovskom konaní bol predmetom nárok na zaplatenie zmenkovej sumy. Keďže zmenka zabezpečovala záväzok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sama musela byť podľa noriem spotrebiteľského práva aj posudzovaná, uvedené však rozhodcovský súd vôbec nezohľadnil. V tomto smere považoval tiež za potrebné poukázať na to, že pokiaľ je zmenka neplatná, pre neplatnosť jej dojednaná nebolo možné priznať žalovanému ako veriteľovi z takejto neplatnej zmenky žiadne plnenie. V nadväznosti na vyššie uvedené, keď úver poskytnutý žalobkyňi možno hodnotiť ako bezúročný, bez poplatkov a žalobkyňi vznikla povinnosť vrátiť žalovanému iba sumu poskytnutého úveru, rozhodcovský súd neaplikoval na daný prípad ustanovenia na ochranu spotrebiteľa a rozhodol v rozpore s nimi, čo tiež vyhodnotil okresný súd ako dôvod, pre ktorý žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania voči neúspešnému žalovanému.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný a žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobkyňu označoval v mužskom rode „žalobca“, odvolací súd preto tento termín ponechal aj v ďalšom texte, v ktorom uvádza obsah podaného odvolania. Uviedol, že vzhľadom na predchádzajúce skúsenosti s preukazovaním účelovosti poskytovaného úveru požiadal žalobcu, aby mu bližšie špecifikoval, na aký konkrétny účel použije peňažné prostriedky a ten tam vlastnoručne dopísal, že „finančné prostriedky vo výške 350,- eur použije na úhradu poplatkov spojených s výkonom povolania“. V súvislosti s rozhodcovskou zmluvou uviedol, že táto bola uzatvorená na samostatnom liste papiera a na jej základe si zmluvné strany dohodli riešenie sporov tam uvedeným rozhodcovským rozsudkom. Žalovaný namietal, že spornú zmluvu o úvere nemožno považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere a prisúdiť žalobcovi status spotrebiteľa. Žalobca prehlásil, že finančné prostriedky budú poskytnuté na výkon povolania. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, aby relevantnými dôkazmi preukázal, že mal postavenie spotrebiteľa. V súvislosti s týmito svojimi závermi dal odvolateľ do pozornosti odvolaciemu súdu rozhodnutia iných odvolacích súdov, ktoré sa zaoberali otázkou posúdenia postavenia zmluvnej strany ako spotrebiteľa zmluvných vzťahov, predmetom ktorých bolo poskytovanie finančných prostriedkov.

4. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadрила.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania (§ 379 a 380 CSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že v odvolacom konaní je odvolací súd pri preskúvaní rozhodnutia súdu prvej inštancie viazaný nielen rozsahom, ale aj dôvodmi podaného odvolania. V prejednávanej veci žalovaný vzniesol odvolaciu námietku, ktorá sa týkala statusu žalobkyne v záväzkovo-právnom vzťahu založenom zmluvou o úvere uzatvorenej medzi ním a žalovanou. Rovnakú námietku vzniesol žalovaný už v odvolaní voči v poradí prvému rozsudku okresného súdu a uvádzal rovnaké argumenty, pre ktoré nemožno podľa jeho názoru priznať žalobkyni status spotrebiteľa, lebo úver bol žalobkyni poskytnutý za účelom výkonu povolenia. Uvedenou odvolacou námietkou sa v rámci predchádzajúceho rozhodovania zaoberal odvolací súd a vyhodnotil ju ako nedôvodnú, pričom zároveň uviedol argumenty, pre ktoré prijal tento právny záver (viď bližšie bod 12 a nasledujúce odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/315/2018). Od uvedeného záveru nemá odvolací súd dôvod sa odkloniť. Od vydania uvedeného uznesenia do času, kedy dochádza k preskúvaniu napadnutého, v poradí druhého rozsudku okresného súdu, sa skutková ani právna situácia oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu nezmenila.

7. Na základe týchto skutočností preto krajský súd odvolaciu námietku žalovaného, že zmluva o úvere, uzavretá medzi ním a žalobkyňou, nemá charakter spotrebiteľskej zmluvy, nie je opodstatnená. Ďalšie odvolacie námietky zo strany žalovaného vznesené neboli, odvolací súd tak nemal dôvod preskúmať správnosť ďalších záverov, na základe ktorých okresný súd žalobe vyhovel.

8. Odvolací súd preskúmal správnosť rozsudku okresného súdu vo výroku o trovách konania a tento ako vecne správny potvrdil, okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z princípu úspechu v spore.

9. Rovnaká procesná situácia nastala aj v odvolacom konaní, v ktorom bola úspešná žalobkyňa, pretože odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, žalobkyni tak voči žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ktorý jej odvolací súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP priznal v plnom rozsahu.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)